

МЕТОДИКА РОБОТИ НАД СФОРМОВАНІСТЮ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

У статті розкрито методика роботи над сформованістю англомовних лексичних навичок учнів початкових класів. Визначено роль застосування сучасних новітніх підходів на уроках англійської мови в умовах НУШ.

Ключові слова: лексика, лексичний матеріал, сформованість лексичних навичок, дистанційна освіта, молодші школярі.

The article considers the methodology for working on the formation of English lexical skills in primary school students. The author of the article defines the role of using the latest modern approaches in English language lessons in the conditions of the NUS.

Key words: vocabulary, lexical material, formation of lexical skills, distance education, junior schoolchildren.

Формування лексичних навичок англійської мови є дійсно актуальною проблемою, оскільки особистість не може висловлювати свої думки та розуміти інших людей, якщо вона не знає достатньо лексичних одиниць та не вміє їх застосовувати в життєвих ситуаціях. Саме тому, важливим етапом в навчанні англійської мови молодших школярів є формування та покращення лексичних навичок, що є частиною розвитку англомовної комунікативної компетентності.

Великий внесок у дослідження проблем навчання лексики англійської мови учнів початкових класів був зроблений численними вітчизняними та зарубіжними науковцями, серед яких О. Башкір, В. Ващук, Т. Кравчина, Н. Vidovson, А. Wilkins, G. Motteram та інші. Багато дослідників звертали і продовжують звертати увагу на те, що впевненість учня в спілкуванні іноземною мовою залежить від кількох факторів, таких як: поетапне засвоєння лексичних одиниць, постійне поповнення словникового запасу, вільне розуміння та використання лексичних навичок в своєму мовленні [1, с. 72].

Варто зазначити, виділяють етапи формування лексичних навичок, які відрізняються між собою завданнями та способами навчання, але разом складають цілісну систему навчання лексики. Згідно з інтерпретацією С.Ніколаєвої, формування лексичних навичок можна поділити на два етапи: введення (презентацію) нових лексичних одиниць та їх активізацію, а саме «умінь використовувати слова і словосполучення для побудови висловлювань, при сприйнятті повідомлень, використання лексики в мовленнєвому спілкуванні» [2, с. 142]. Перший етап можна вважати найважливішим, оскільки успішне проходження ознайомчого етапу є ключовим для ефективного засвоєння лексики.

Основна методика роботи над сформованістю лексичних навичок виглядає наступним чином: спочатку вчитель повинен ознайомити школярів з новими лексичними одиницями, тобто семантизувати ЛО, продемонструвати звукову, графічну і граматичну форму нових ЛО. Після ознайомлення з новою лексикою, дуже важливо фонетично опрацювати нову лексику, опрацювати транскрипцію, особливості вживання у множині. На наступному етапі, а саме автоматизації дій учнів з новими ЛО на рівні фрази, головним завданням є навчити школярів вживати нові слова на рівні речення. Для цього необхідно, щоб учні виконували рецептивно-репродуктивні умовно-мовленнєві вправивідповідно до зразка мовлення, здійснення заміни зразка мовлення, перетворення зразка мовлення та розширення зразка мовлення [1].

На третьому етапі ставиться завдання автоматизувати дії учнів, щодо використання нових лексичних одиниць на рівні високої здатності до їх поєднання в складні фразові конструкції. Метою цього етапу є навчити школярів вживати нові лексичні одиниці в коротких висловлюваннях монологічного і діалогічного характеру. Під час закріплення нового лексичного матеріалу необхідно перевіряти різноманітними способами розуміння молодшими школярами значення нових лексичних одиниць, а також вміння використовувати у мовленнєвих ситуаціях. Ці етапи є взаємопов'язаними та спрямовані на розвиток мовної компетенції дітей та формування лексичних навичок, які є одними з ключових у навчанні англійської мови.

Зауважимо, у наш час дистанційне навчання є дуже актуальним. Пандемія COVID-19 у 2020 році та військовий стан в Україні з 24 лютого 2022 року призвели до того, що дистанційна освіта стала одним із основних варіантів для навчання, в тому числі для учнів початкової школи. За визначенням В. Рибалки, дистанційна освіта важлива тим, що це специфічна організація навчально-виховного процесу на основі використання дистанційних, інформаційних і телекомунікаційних технологій [4].

В умовах дистанційного навчання молодших школярів уроки з англійської мови вчитель може проводити як в асинхронному, так і в синхронному режимі, при цьому використовувати електронні освітні форми. Варто зазначити, що навчання лексики англійської мови у дистанційних умовах може бути складним процесом, оскільки молодші школярі потребують більшої уваги та підтримки в навчальному процесі. Однак, враховуючи сучасні технології та інтерактивність ресурсів, можна забезпечити ефективне навчання.

Таким чином, для досягнення максимальної ефективності у навчанні лексики необхідно використовувати різноманітні інтерактивні методики та дидактичні інструменти, які стимулюють інтерес учнів до вивчення англійської мови та допомагають їм засвоювати нові слова та вирази.

Виділимо наступні технології, які допомагають покращити процес вивчення лексики іноземної мови в початковій школі:

1) Інтерактивні підручники та ігри. Інтерактивні підручники з лексикою та граматикою іноземної мови можуть зробити процес навчання ефективнішим. Ці підручники є функціональними, адже дозволяють учням виконувати цікаві вправи, отримувати зворотний зв'язок і мати доступ до додаткових ресурсів, таких як аудіо- та відеоматеріали.

2) Мультимедійні матеріали. Мультимедійні матеріали – відео, аудіо матеріали можуть допомогти учням більш ефективно запам'ятовувати нову лексику під час вивчення конкретних тематичних тем. Зорове та слухове сприйняття дозволяє швидко запам'ятовувати нові лексичні одиниці та вцілому реагувати на нову інформацію.

3) Використання потужних інтерактивних інструментів для навчання. Інтерактивні інструменти для навчання, наприклад, такі як Kahoot, Quizlet, Wordwall, Learning Apps, Duolingo, Memrise, можуть допомогти учням вивчати нову лексику, розвивати граматичні складності та практикувати мовні відповіді. Дані онлайн-інструменти дозволяють закріплювати отримані знання, забезпечують контроль та оцінку рівня засвоєння лексичного матеріалу молодшими школярами, тому можна стверджувати, що вони є незамінним помічником педагога. Загалом, існує багато подібних додатків, які дозволяють вчителям створювати різноманітні інтерактивні активності для введення та засвоєння лексичного матеріалу на уроках англійської мови в початковій школі. Ці активності можуть включати тести, веб-квести, ігрові вікторини, пазли, головоломки, кросворди, заповнення пропусків, флеш-карти, анаграми та багато іншого.

4) Використання мультимедійних презентацій PowerPoint. Під час навчання лексики молодших школярів, презентації доцільно використовувати під час будь-якого етапу уроку, наприклад, коли вчитель вводить блок лексичних одиниць до певної тематики чи мовленнєвої (реальної життєвої) ситуації, або ж для активізації та закріплення лексичних знань та вмінь.

5) Один з найпоширеніших та ефективних сучасних підходів – це гейміфікація, яка дозволяє зацікавити учнів та зробити навчання більш динамічним і цікавим. За допомогою ігор та ігрових елементів на уроках англійської може бути введений або закріплений лексичний матеріал. Використовуючи гейміфікацію, вчителі можуть зробити уроки набагато захоплюючими для дітей.

Для досягнення максимальної ефективності навчання лексики, а також високого рівня сформованості англійських лексичних навичок учнів, педагоги повинні дотримуватися кількох ключових принципів. Один з них – це використання візуальних засобів, які допомагають дітям запам'ятати значення слів і їх вживання в мовленні. Другий принцип – використання прикладів, які пов'язані з повсякденним життям, щоб допомогти дітям збагнути і застосовувати нові слова у контексті, який вони знають. Третій принцип передбачає постійне повторення лексичних одиниць для забезпечення ефективного засвоєння лексичного матеріалу,

оскільки молодші школярі часто потребують більше часу та можливостей для запам'ятовування та застосування нових слів.

Отже, результати навчання та рівень сформованості лексичних навичок у молодших школярів безпосередньо залежать від ефективності методів та прийомів, які вибирає вчитель. Використання сучасних новітніх підходів при вивченні лексичного матеріалу на уроках англійської мови в початковій школі може покращити ефективність навчання та сприяти більш глибокому засвоєнню лексичного матеріалу. Особливо важливу роль тут мають новітні методики які спрямовані на досягнення різноманітних освітніх цілей та задоволення особистісних потреб учнів в умовах Нової української школи.

ЛІТЕРАТУРА:

- 1.Горішина Н.О. Формування лексичних навичок на уроках англійської мови в початковій школі // *Наукові записки*. – 2018. – Т. 26. – С. 70-77.
- 2.Котенко О. В., Соломаха А. В. Методика навчання іноземних мов у початковій школі: *Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.* – К.: Київ, 2013. – 356 с.
- 3.Петрик Л. В. Особливості використання медіазасобів у викладанні іноземних мов. *Збірник статей четвертої міжнародної науково-методичної конференції "Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи"* – Київ. 2016. – С. 284–289.
4. Штихно Л. В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. *Молодий вчений*. – 2016. № 6. – С. 489-492

Науковий керівник кандидатка філологічних наук, доцентка. Валуєва І.В